

FORGÓ ISTVÁN — GYÖRKÖS ISTVÁN —
VATTAMÁNY GUSZTÁV — TÉCSY LÁSZLÓ

Magyarország megyéinek gyepterületei és juhállománya, valamint a gyepterületek és az anyajuhlétszám közötti korrelációt vizsgáltuk: 1997., 2000., 2003. években. (Adataink a KSH Mezőgazdasági Statisztikai Évkönyveinek adott évi kiadványaiból származnak). A korreláció analízist SPSS statisztikai program segítségével végeztük el. A rendelkezésre álló adatok alapján kiszámítottuk a 100 ha gyepterületre jutó juhállomány nagyságát, mint intenzitási viszonyszámot.

Eredményeink a következők: 1997-ben a gyepterületek és a juhállományi adatok között szoros pozitív korrelációt ($R=0,85$) találtunk. 2000-ben ($R=0,73$) és 2003-ban ($R=0,71$) is pozitív korrelációt kaptunk, melyek szorossága azonban kismértékben elmarad az 1997-ben tapasztalttól. A gyepterületek és az anyajuhlétszám vonatkozásában a korreláció szintén pozitív, de a szorossága 1997-ben ($R=0,85$) megegyezett az összes juhállomány és a gyepterülete között mért értékekkel, a 2000-ben ($R=0,71$) és 2003-ban ($R=0,70$) kapott értékek elmaradtak ettől. A korreláció értékei a tapasztalati értékekkel megegyeznek, mivel a juhállomány még napjainkban is alapvetően a gyepterületekhez kötődik.

A 100 ha gyepterületre jutó állatsűrűség tekintetében, rangsorolva vizsgáltuk országunk megyéit, valamint a három legnagyobb juhállománnyal rendelkező (Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg) megye sorrendjét. 1997-ben Fejér megyében volt a legnagyobb juhsűrűség (132,81 juh/100 ha gyp), ami a kevés gyepterülettel is indokolható, míg Szabolcs megye a 4., Hajdú-Bihar az 5., Bács-Kiskun a 6. helyen állt. 2000-ben és 2003-ban Szabolcs-Szatmár-Beregben volt a legnagyobb a juhállomány sűrűsége (269,58 valamint 354,74 juh/100 ha gyp). Bács-Kiskun megye, 2000-ben és 2003-ban is, a 4. helyet foglalta el. Hajdú-Bihar megye a 2000-ben a 6., míg 2003-ban a 3. helyen állt. Mindhárom évben, Vas, Zala és Győr-Moson-Sopron megyékben volt a legkisebb juhállomány sűrűsége. Megállapítottuk, hogy az állatsűrűség minden megyében alacsony volt. A juhállomány mélypontját jelzi, hogy az 1997-ben tapasztalt legnagyobb állatsűrűség is csak 0,133 juh nagyállat-egység (NÁE)/ha gyp volt (1 juh=0,1 NÁE). A 2000-es és a 2003-as éveket együttesen vizsgálva 0,355, juh (NÁE)/ha gyp volt a maximális állatsűrűség. A legnagyobb érték is az extenzív gyephasznosítás kritériumainak megfelelően, a minimális 0,5 nagyállat-egység alatt van. Ez az érték tájékoztató jellegű, mivel a szarvasmarha és loállomány jelentősen befolyásolja a megyék összes állatsűrűségét.

Forgó, I. – Györkös, I. – Vattamány, G. – Técsy, L.: CORRELATIONS BETWEEN GRASSLANDS AND SHEEP STOCK

We investigated the correlation between the county's grasslands and sheep stock in Hungary, in the years 1997, 2000 and 2003. (Our data is based on the Hungarian Central Statistical Office's Statistical Yearbook of Agriculture from the corresponding years). We performed the correlation analysis using the SPSS statistical software. We calculated the sheep density per 100 ha of grasslands, as an intensity ratio.

The results are the following. We found close positive correlation ($R=0.85$) between the grasslands and the sheep stock in the year of 1997. In 2000 ($R=0.73$) and 2003 ($R=0.71$), we also found a positive correlation, but the tautness of its lags behind the 1997 year's correlation. In respect of grasslands and the ewes, the correlation we found was also close positive, its tautness ($R=0.85$) was equal to the correlation we found between the total sheep stock and the grasslands in 1997. The correlations we found in 2000 ($R=0.71$) and in 2003 ($R=0.70$) lag behind that of 1997. The obtained correlations are equal to the empirical value, while the sheep stock basically attached to the grasslands, so far nowadays.

We ranked Hungary's counties in the view of sheep density per 100 ha of grassland, especially the three largest sheep breeder county's (Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar and Szabolcs-Szatmár-Bereg county). In 1997, the sheep density was the highest in Fejér county (132.81 sheep/100 ha grassland), which accounts for the slight grass fields; while Szabolcs-Szatmár-Bereg county had the 4th, Hajdú-Bihar county the 5th, and Bács-Kiskun county had the 6th rank in this year. In both 2000 and 2003, Szabolcs-Szatmár-Bereg county had the highest sheep density (269.58 just as 354.74 sheep/100 ha grassland). Bács-Kiskun county was in 4th place both in 2000 and 2003. Hajdú-Bihar county took 6th place in 2000 and 3rd place in the year of 2003. In each of the three investigated years, Vas, Zala and Győr-Moson-Sopron counties had the lowest sheep density. We pointed out that the animal density was low in each county. We learned that the 1997 year's 0.133 sheep Animal Unit (AU)/ha grassland shows the sheep stock's deepest point (1 sheep=0.1 AU). Studying the 2000 and 2003 years' data together, 0.355 sheep AU/ha grassland was the maximal animal density. The highest value was under the minimal 0.5 AU in correspondence the extensive grassland farming criterions. Naturally the cattle and horse stocks considerable influence the county's animal density.

Első szerző címe:

Address of first author:

Nyíregyházi Főiskola Műszaki és Mezőgazdasági Főiskolai Kar
College of Nyíregyháza, Faculty of Agriculture and Engineering,
Department of Animal Breeding
H-4400 Nyíregyháza, Kótaji u. 9–11.
forgoi@nyf.hu